

tudi Pašičeva najozlja zlahta. Seveda: Pucelj in Pašič sedita skupaj na vladi in pregovor pravi: Roka roko umije!

Pozivljamo naše somišljenike, naj si dobro zapomnijo takšne samostojne vladne kunsti in naj jih pojasnijo tudi drugim! Bliza se čas, ko bo ljudstvo zopet odločevalo, komu naj zaupa. Če se bo dalo spet preslepiti in prevariti, potem mu pač ni pomagati: k škodi bo imelo še sramoto!

S prikritimi kartami.

Načelstvo Samostojne je sklicalo dne 21. t. m. v Ljubljano zbor svojih zaupnikov. O tem zboru poroča zadnji „Kmetijski list“, ki je zabeležil na uvočnem mestu za celo slabostno politiko pomenljivo besede, ki se glasijo: Politika žalibog se ni prišla do tiste stopnje, da bi se mogla vsaka stvar obravnavati javno; grešili bi zatagadelj proti svoji nalogi, če bi mi edini ne molčali. Molk je zlato in zlasť, v politiki je dostikrat jako po rebno, da se nasprotniku predčasno ne dovoli vpogled v karte. Spričo tega pozivljamo torej vse svoje pristaše, ki so se udeležili zbora, naj, kakor so kot možje zborovali, tudi kot možje molče.

Kakor je jasno in razvidno iz zgoraj omenjenih besed, bo od sedaj znanprej zavita samostojna politika v plašč molčečnosti. Bojnik klic samostojnih bo odslej — molk o njih zahrbtnem političnem delovanju napram javnosti! Da, da, samostojni apostoli so igrali z odprto golufimi kartami samo pred volivci. Po vstopu v vlado pa so skrili svoje izdajalske karte pod vladno klop in danes se niti ne upajo več dati računov od svojega političnega dela na javnem ljudskem shodu, ampak pri skrbno zaprtih durih so se porazgovarjali s svojimi najzvestejšimi in še tem so zabičali molk napram od njih centralizmu prodani in po njih zaslugi davčno stiskani kmeti javnosti. Goljuj ter slepar skrivata pri granju svoje karte pod mizo in isto goljujivo sleparsko politično delo pod mizo bodo začeli odslej tudi samostojni minister in njegovi poslanci. Boj za staro kmetijsko pravdo bo torej doigran med najozjimi samostojnimi pristaši pod mizo, da ne bo zvedel pre slepljeni slovenski kmet, kako so si razdelili med seboj samostojni minister ter poslanci milijonsko nagrado za ustavo in n. pr. zaslužek pri nemški vojni odškodnini na konjih, goveh ter ovcah, ki jih je g. minister Pucelj kot mesarski veščak za tako ogromno državno izgubo prodal spekulantom.

Zapomnite si kmetje, saj tako oznanja tudi zadnji „Kmetijski list“: Odslej ne boste imeli več vpogleda v samostojno zahrbtno politiko, ker bo zavita v oguňnjajo molka, ampak boste občuili samo njen očiten pritisk na vaše že itak prazne žepce pri plačevanju vedno novih davkov in bremen, katere sopodpisuje minister Pucelj.

Tako bo končal samostojni boj za staro kmetijsko pravdo pod mizo s prikritimi političnimi kartami, da ne bo

zvedel navaden kmet, koliko je zaslužil od njegovih žuljev iz državne kase mesar Pucelj in njegovi poslanski žganjarji in mešetarji! Slovensko, od samostojnih zapeljano ljudstvo po deželi, dobro si zapomni pečat izza zadnjega samostojnega zaupnega zborovanja v Ljubljani in ki se glasí: „Pozivljamo vse svoje pristaše, ki so se udeležili zbora, naj, kakor so kot možje zborovali, tudi kot možje molče!“ („Kmet. list“ št. 47).

Razkrinkali so se!

V višjem šolskem svetu, kjer imajo pač učitelji, profesorji, liberalni meščani in zdravniki svoje zastopnike, ljudstvo pa prav nikogar, so sprejeli 18. novembra tega leta sledeča dva predloga:

1. Predsedstvu višjega šolskega sveta naj služi v ravnanje, da je na željo roditeljev ali njih namestnikov poedinne učence v smislu par 16 ustave brez nadaljnjega oprostiti verskega pouka.

2. Vse nedeljske in tedenske šolske maše razun nominiranih se odpravijo (državni prazniki).

Prvi predlog je stavil znani puhloglavi liberalci Ribnikar, ki ga tudi na Stajerskem v Smarju poznajo bolj po njegovem koruznem zakonu, kakor pa po njegovi živinozdravniški zmožnosti. Drugi predlog je stavil nek Franchetti. Oba predloga sta bila sprejeta proti glasu kanonika Vrabra in Nadraba.

Sedaj pa si ogledimo posledice! Znano je, da mnoge ljudi hudič premoti, čeravno jim od mladosti zabijajo v glavo krščanstvo. Temu je kriva k slabemu nagnjena naša narava in še bolj slabi vzgledi pokvarjenih ljudi. Od zdaj naprej pa nekateri otroci sploh ne bodo slišali nič verskega pouka.

Naši nasprotniki se bojijo, da bi si otroci preveč v srce vtisnili posebej sledeče zapovedi:

„Spoštuj očeta in mater!“ „Ljubi Boga čez vse in svojega bližnjega kakor samega sebe!“ Zatreli hočejo vest, da bi nemoteno služili zlatemu teletu in živalskim svojim strastem. Naj prej so sprejeli v ustavo liberalna in prostozidarska naziranja, sedaj jih hočejo uveljaviti s svojimi sklepi.

Svoj čas je rekel liberalni časnikar Malovrh: „Najprej moramo ljudi pokvariti, potem ne bodo več verovali farjem“. Ta recept sedaj uveljavljajo vsi naši nasprotniki. In posebno toplo se je za gornja predloga zavzel socialdemokratski „Naprej“. Seveda je to zelo razumljivo, saj otroci socialno demokratskega voditelja in „Naprejevega“ lastnika še niti krščeni niso; tako pazi ta človek, da njegovega zaroda ne bi okužil „strup iz Judeje“.

Ti krščansko ljudstvo pa dobro opazuj, kako so ti iztrgali naši nasprotniki najprej iz rok šolski svet, kako so te prevarili pri ustavi in kako hočejo sedaj poživiti tvojo mladino! Če bodo izmodrovali kaj boljšega za naš duševni in telesni blagor, kakor je nauk našega odrešenika, se jim ne

domo upirali! Ker vemo, da jim je to nemogoče, zato zahtevamo krščansko vzgojo, saj bo človeštvo doseglo svojo časno in večno srečo le tedaj, ako bo živelo in delalo po naukih Kristusovih!

Ministri, poslanci in davčna oblast o suši.

Narodni poslanec g. dr. Hohnjec je v imenu Slovenske ljudske stranke letošnjo jesen potem Narodne skupščine vprašal finančnega ministra, kako namerava država priskočiti na pomoč krajem in posameznikom, ki so prizadeti po suši. Dobil je ta-le odgovor: Min. Financija Kraji. SHS. Kabinet ministra Financija. Br. 6567 14. okt. 1921.

Beograd.

Gospod poslanec!

Na Vaše vprašanje, ki mi ga je dostavila Narodna skupščina, vam dajem sledeči odgovor:

Kar se tiče davčne oprostitve od suše prizadetih na Slov. Stajerskem, v Meziški dolini in Prekmurju po § 65 in 13 naredbe finančnega ministarstva od 25. dec. 1917, ki je sedaj v veljavi in se tiče predvsem zemljarije, mora poškodovane sam ali n. o. gov. pooblaščenec v določenem roku in s konkretnimi podatki prijaviti pristojni davčni oblasti, koliko je oškodovan na poedinih objektih in koliki bi bil dohodek, ako ne bi nastopila elementarna katastrofa.

Davčnim oblastem je znano, da je suša v navedenih krajih, posebno v Prekmurju, napravila znatno škodo. Radi tega je moj delegat v Ljubljani odredil, da se oblasti naj ne drže točno z zakonom odrejenega osem dnevnega roka za prijavo škode, marveč, da jih sprejemajo tudi v nadalje.

V pogledu dohodnine se bo olajšava v tem oziru od suše prizadetim napravila za leto 1922, ker se bo dohodnina za to leto odmerjala po stvarnih dohodkih v letu 1921. Odlaganje davčnega naplačila se bo moglo vršiti samo v slučajih, kjer se za to pokaže stvarna potreba.

Za finančnega ministra:

Dr. H. Krizman.

Tajništvo Slov. ljudske stranke oz. Kmetijske zveze v Mariboru je nalo na podlagi tega ministrskega pisma dalo prizadetim krajem točna navodila, kako naj sestavijo naznanilo o škodi, po vzročni po suši. Občine in posamezniki so napravili take prijave. In kaj so odgovorila na to davčna okrajna oblastva?

Davčno okrajno oblastvo v Mariboru je n. pr. poslalo prizadetim ta-le odgovor:

„Vaša, dne 9. novembra 1921 došla prošnja za odpis zemljarije vsled škode po suši, v smislu par. 6 naredbe staroavstrijskega finančnega ministarstva z dne 25. decembra 1917, drž. zakon št. 516 se zavrne, ker iste niste pravočasno, to je tekom 8 dni, ko ste škodo zapazili, predložili in“ ker

radi tega sedaj ni mogoče dognati očitnih dejanskih okolnosti.“

Tajništvo SLS se je takoj informiralo na davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru in izvedelo sledeče: „Dobili nismo ne od finančnega ministarstva in ne od delegata ministarstva financ v Ljubljani prav nobenega tozadevnega navodila. O odredbi, da bi morala finančna oblast sprejemati še tudi po osem dnevnem roku vpslane prijave škode, nam ni prav nič znano. Take odredbe davčna oblast v Mariboru ni dobila.“

Ker ima Tajništvo SLS v rokali izvrjni dopis finančnega ministra z dne 14. oktobra 1921, št. 6567, nam je nepojmljiva uganka, kdo je zakrivil, da se opravičene in pravilno sestavljene prijave prizadetih ne vpoštevajo. Mogoče je samo dvoje:

1. Ali finančni minister ni zahteval od delegata v Ljubljani, da mora izdati odredbo glede preklica osem dnevnega roka za vlaganje prijav škode ali pa se

2. delegat ministra financ v Ljubljani sploh ne zmeni za ministrova naročila in ni poslal na davčna okrajna oblastva tozadevnega naročila.

Ljudstvo je trpelo in še bo celo zimo in spomlad hudo trpelo vsled škode, prizadete po suši. Minister izjavlja poslancu dr. Hohnjcu, da je dal finančnemu delegatu potrebna naročila, da se morajo davčne oblasti ozirati tudi na zakasnele prijave, a finančna delegacija se kratkoma ne zmejni za tozadevno naročilo.

To vse se dogaja v dobi, ko so na vladi pristaši Samostojne stranke, ki je pred volitvami dne 28. novembra 1920 vpila, kako bo skrbela za naša ljudstvo.

Viničarji in žganjekuha.

Slovenska kmetijska zveza in Slov. ljudska stranka se že več nego dve leti z vso vztrajnostjo poteguje za to, da se žganjekuha za kmeta v Sloveniji in na Hrvaškem uredi tako, kakor je v nekdanji kraljevini Srbiji. V Srbiji je kmetu dovoljena neomejena davka prosta žganjekuha iz lastnega pridelka. Isto bi naj veljalo za slov. in hrv. kmeta. Mesto tega pa je fin. minister s sodelovanjem samostojnega ministra Pucelja svobodno žganjekuho za slovenske kmete omejil na tako mero, da bi jo srbski kmetje takoj z vso odločnostjo odklonili. Pri tem so slovsamostojneži kajpada kot veliki gospodje pozabili na ubogega slovenskega viničarja, ki po tej naredbi ne tistopoll imeli pravice do enega iraklja proste žganjekuhe. Naša ljudska in kmetijska stranka se je takoj zavzela za uboge viničarje ter je po časnikih in s političnimi posredovanji se potegovala za pravice viničarjev. Samostojni so pristopicali za nami. V zakonodajnem odboru je poslanec dr. Gosar (Ljudska stranka) govoril za to, da se naj viničarjem dovoli neomejena prosta žganjekuha iz vsega, kar jim gospodarji dajo kot deputat in nagrado, ker to pravzaprav jim pripada kot plača, zato bi to tudi smeli prodati. Samostoj-

ro, črnilo, ladijski zapisnik in kupe tobaka.

Zunaj na „dvorišču“ je za plotom nekje iztaknil visok drog. S Hunterovo pomočjo ga je postavil po koncu na oglu koč, kjer so se pravokotno križala debla, iz katerih so bile sestavljene stene. Nato je zlezal na streho, pripel lastnoročno na drog zastavo in jo razvil nad koč.

Ko je opravil ta posel, se je zdel zelo pomirjen. — Vrnil se je v koč in se lotil pregledovanja naših zalog, kot bi se ne bilo prav nič zgodilo.

Pa pri vsem tem je opazoval tudi umirajočega Toma in ko je ubožec zatislil oči, je privlekel odnekod še eno zastavo in jo spoštljivo razgnil čez mrtvo truplo.

„Ne ženite si stvari preveč k srcu!“ je dejal graščaku in mu stisnil roko. „Dobro mu je! Ne bojte se za človeka, ki je umrl, izpolnjuje dolžnost do svojega kapitana in do svojega lastnika!“

Nato je prijel mene za sukno in me potegnil za seboj.

„Doktor Livesey“, mi je rekel, „v koliko tednih pričakujete pomoči iz Bristol?“

Povedal sem mu, da ne gre za tedne, ampak za cele mesece. — Če se ne vrnemo do konca avgusta, sem mu pravil, ima graščakov prijatelj v Bristolu naročilo, naj nas pride iskat, pa ne preje in ne pozneje. „Računajte sari!“ sem mu rekel.

Popraskal se je za ušesom. „No —“, je dejal, „v božjih rokah smo — ampak sicer sedimo v presneto neprijetni koži!“

„Kako mislite?“ sem ga vprašal. „Škoda, gospod doktor, da se nam je čolu prevrnili! Smodnika in streliva bo dovolj. Toda živeža je malo, zelo malo, — tako malo, doktor Livesey, da prav nič ne zaleže, četudi je ene-ga manj!“

In pokazal je na mrtvega Toma. V tistem trenutku je prihitela in prižvižgala krogla visoko nad streho in padla daleč nekam med drevje.

„Ah!“ je vzkliknil kapitan. „La streljajte! Smodnika itak nimate mnogo več!“

Drugič so pomerili bolje in krogla je prihitela na dvorišče, vrgla oblak peska v zrak, pa ni naredila druge škode.

„Gospod kapitan“, je rekel gospod graščak, „koča se ne vidi s „Hispa-

niole“ — zastavo vidijo in streljajo nanjo! Ali bi ne bilo pametneje, če bi jo sneli?“

„Da bi snel svojo zastavo!“ je vzkliknil kapitan. Jaz ne! — Nikoli ne!“

Mislim, da smo se vsi strinjali s temi krepkimi besedami. Bile so izraz ponosnega, poštenega, mornariškega in domovinskega čuvstvomana, zastava pa je jasno in razločno pokazala našim sovražnikom, da se ne bojimo ne njih, ne njihove kanonade.

Ves večer so streljali, pa krogle so letele visoko nad koč v gozd, ali pa se zarile v pesek zunaj pred njo. Ni se nam bilo treba bati, da bi nas zadeli, ker nas niso videli. Ena krogla je slučajno res udarila v streho in se zarila v tla koč, pa nič hudega se ni zgodilo in kmalu smo se navadili na to brezuspešno kegljanje in se nismo mnogo več zmenili zanj.

„Eno stvar se lahko poskusimo!“ je svetoval kapitan. „Gozd pred nami je redek, oseka je bila precejšnja in morje se je odteklo. Tovor iz našega prevrnega čolna leži gotovo na suhem. Dobro bi bilo iti ponj! — Prostovaljci na plan!“

Gray in Hunter sta se takoj oglašila.

Dobro oborožena sta se ukradla čez plot in lezla k obrežju.

Pa prepozna sta bila —!

Uporniki so imeli več poguma nego smo si mislili, ali pa so se čutili varne pod topovskim ognjem. Stiri ali pet jih je pridno dvigalo naše zalogo iz plitvine in jih nalagalo v čoln, ki je blizu njih ležal na vodi. Silver je sedel v njem in poveljeval. Vsi so bili oboroženi s puškami, ki so si jih bogved kdaj in odkod poskrbeli in skrili kje v kakem kotu na „Hispanioli.“

Te zaloge so bile torej enkrat za vselej za nas izgubljene —

Mirno je sedel kapitan k svojemu ladijskemu dnevniku in začel z zapiski:

„Aleksander Smollett, kapitan. D. Livesey, ladijski zdravnik. Abraham Gray, mornar. John Trelawney, lastnik, Hunter in Jack, njegova službenika — edini, ki so ostali zvesti od moštva —.“

(Dalje prihodajč.)